

Гарматій О. В.

доцент кафедри журналістики та засобів масової комунікації

Навчально-наукового інституту права та психології

Національного університету «Львівська політехніка»

кандидат філологічних наук, доцент

ІНФОРМАЦІЙНЕ ВИСВІТЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ (НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАГЕНТСТВА УКРАЇНИ «УКРІНФОРМ»)

Однією з характерних ознак сучасності стає зростання ролі інформації, збільшення інформаційних потреб суспільства. Інформація лежить в основі прийняття рішення у будь-якій сфері життєдіяльності – політичній, економічній чи соціальній, впливає на політико-економічні, культурно-освітні та інші процеси, що відбуваються у соціумі. Усе, що пов'язане з інформацією – її збиранням, опрацюванням, поширенням, зберіганням, викликає в сучасному світі підвищений інтерес, оскільки значення інформації, її вплив на суспільство невпинно зростають.

Розвиток інформаційного суспільства вимагає від держави ефективного використання наявних інформаційних ресурсів та актуалізації завдань для структур, які професійно працюють в масових медіа-комунікаціях. У зв'язку з цим одним із найважливіших завдань кожної держави є формування та розвиток інформаційної інфраструктури. Особливо важливою у цьому контексті є роль і місце в цих процесах такого засобу масової інформації як державне інформаційне агентство.

Вивчення доробку українських науковців показало, що недостатньо дослідженими залишаються такі аспекти інформаційного супроводу діяльності влади як збирання, обробка, творення, зберігання, підготовка інформації до поширення, випуск і розповсюдження інформаційної продукції для системного висвітлення діяльності органів державної влади України з метою реалізації державної інформаційної політики в різних сферах життєдіяльності суспільства за часів новітньої історії. Оскільки найпотужнішими та найвпливовішими ретрансляторами та поширювачами інформації про діяльність державної влади у більшості країн світу є урядові інформаційні агентства, то доцільним є проведення наукових досліджень діяльності Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» як єдиного державного інформаційного агентства України [1].

Згідно з Законом України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні – це одержання, збирання, створення, поширення, використання і зберігання інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб про роботу цих органів.

Названий закон регламентує також діяльність інформаційних агентств. Зазначається, що «державні інформаційні агентства систематично інформують громадськість про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, перебування вищих посадових осіб у робочих поїздках по Україні, а також про візити офіційних державних делегацій і вищих посадових осіб в інші країни, прийом зарубіжних офіційних делегацій і посадових осіб інших держав». Крім того, «на вимогу Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, Голови Верховного Суду України та Голови Конституційного Суду України державні інформаційні агентства зобов'язані передавати тексти їх екстрених виступів та заяв з важливих питань державного життя» [2].

У Статуті Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» наголошується, що агентство здійснює збирання, оброблення та розповсюдження офіційної інформації (документів, повідомлень Верховної Ради України, Секретаріату Президента України, Кабінету Міністрів України та інших органів державної влади), в тому числі фото- та аудіовізуальної інформації, а також офіційної інформації про події міжнародного характеру. Метою діяльності «Укрінформу» є реалізація в межах його компетенції державної політики у сфері інформації шляхом збирання, обробки, творення, зберігання і підготовки інформації, випуску та поширення новин, надання фото та іншої інформаційної продукції засобам масової інформації, органам державної влади, підприємствам, установам, організаціям, об'єднанням громадян, а також приватним особам в Україні та за її межами. Основними завданнями Укрінформу є: висвітлення державної політики і суспільного життя України; забезпечення інформацією органів державної влади; послідовна реалізація принципів свободи інформації; збирання і оперативне поширення інформації про події, що відбуваються в Україні та за кордоном у сфері політики, економіки, соціального життя, культури, науки, техніки і спорту; підготовка пропозицій про

визначення пріоритетів у розвитку державної інформаційної служби, розбудови та захисту національного інформаційного простору і подання їх на розгляд Кабінетові Міністрів України або Президентові України [3].

«Укрінформ» – єдине національне інформаційне агентство України, джерело інформації про політичне, економічне, соціальне, наукове, культурне, суспільне життя в Україні та за кордоном. Сьогодні агентство має найбільшу мережу регіональних і закордонних корпунктів. Кореспонденти агентства працюють у кожному регіоні України та в дев'яти країнах світу: Бельгії, Канаді, Молдові, Німеччині, Нідерландах, Польщі, Росії, США, Франції. «Укрінформ» пропонує понад 300 новин за добу, ексклюзивні коментарі та інтерв'ю, фоторепортажі, інфографіку. Новини виходять українською, російською, англійською, німецькою, іспанською та китайською мовами. Агентство випускає десятки професійних інформаційних продуктів: стрічки, інформаційні пакети та вісники. Серед передплатників та партнерів «Укрінформу»: електронні та друковані ЗМІ, теле- і радіокомпанії України, медіа зарубіжних країн, владні та бізнес структури, посольства і консульства, підприємства, банки. Агентство має професійну фотослужбу та найбільший в Україні історичний фотоархів, фотоколекція інформ агентства налічує більше півмільйона знімків. Прес-центр «Укрінформу» забезпечує професійну підготовку та проведення прес-конференцій, брифінгів, круглих столів, Інтернет-конференцій, відеомостів, презентацій, семінарів, виставок, комплексний медіа-супровід заходів. Серед постійних гостей прес-центру: перші особи держави, міністри України, відомі політики, закордонні дипломати, видатні спортсмени, артисти, письменники і науковці, релігійні та громадські діячі. «Укрінформ» – єдиний від України член Європейського альянсу інформаційних агентств, а також член Асоціації національних інформаційних агентств країн Причорномор'я [4].

Нові можливості інформаційного висвітлення діяльності органів влади та реалізації державної інформаційної політики України з'явилися в «Укрінформу» у зв'язку з отриманням статусу суб'єкта державного іномовлення України. Сьогодні Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» разом з державним підприємством «Мультимедійна платформа іномовлення України» складають систему державного іномовлення України, яка торік запрацювала в нашій країні.

Відповідно до Закону України «Про систему іномовлення України», державне іномовлення України спрямоване на інформування про події в Україні, що здійснюється у формі інформаційних повідомлень, новин, програм (передач) з використанням технічних засобів телерадіокомунікацій. Основними завданнями державного іномовлення України є: об'єктивне, повне, своєчасне і неупереджене, всебічне і збалансоване інформування про суспільно значущі події в Україні, офіційну внутрішню і зовнішню політику та позицію держави, діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування; забезпечення платформи для дискусій стосовно офіційної позиції органів державної влади та органів місцевого самоврядування з важливих питань політики, культури, спорту, освіти, науки та економіки, обміну ідеями між різними культурами і народами світу; забезпечення збалансованого і прозорого доступу суб'єктів суспільно-політичного, культурного та економічного життя до програм (передач) дискусійного формату, зокрема у формі дебатів; забезпечення достатнього, всебічного інформаційного супроводу процесу інтеграції України до Європейського Союзу та євроатлантичних структур колективної безпеки; популяризація української культури, сприяння розвитку мов і культур національних меншин; сприяння задоволенню інформаційних, культурних та освітніх потреб іноземної аудиторії, у тому числі шляхом створення та поширення економічних, історично-документальних, культурно-мистецьких, навчально-пізнавальних, розважальних, спортивних програм, програм для дітей та молоді, людей з обмеженими фізичними можливостями, інших соціальних груп; сприяння консолідації українського та іноземного суспільства; сприяння зміцненню міжнародного авторитету України та підвищенню інвестиційної привабливості [5].

У рамках мультимедійної платформи іномовлення «Укрінформ» запустив оновлений сайт зі зміненим дизайном і новим логотипом, а також здійснює трансляцію телеканалу UA|TV. Зазначений телеканал адресований широкій іноземній аудиторії, передусім, українській діаспорі та російськомовним глядачам, які потребують об'єктивної, актуальної та повної інформації з України і про Україну. Крім звичних телевізійних передач українською та російською мовами з англійськими субтитрами, про події в Україні глядача інформують два рухомих рядки новин англійською та російською, а також розширена інформація українською, російською, англійською, німецькою, іспанською та іншими мовами. Глядачам щодоби пропонується більше сорока випусків телевізійних новин українською та російською мовами, а також передачі про сьогоднішні події в Україні, на Сході і в Криму, про хід економічних реформ, здобутки науки і культури, про знаменитих українців і відважних сучасників, про нашу історію, природу, туристичні маршрути. «Завжди поруч» – гасло нового

мультимедійного проекту. Також журналісти UA|TV звертаються до глядачів словами: «Відкрий для себе Україну!», «Підтримай Україну!», «Будь з Україною!», «Живи Україною!» [6].

Мультимедійна платформа іномовлення України покликана стати дієвим інструментом промоції України в світі, суттєвою допомогою українській дипломатії на міжнародній арені, потужним каналом донесення правди про Україну до світового товариства. Це особливо актуально сьогодні, в умовах гібридної війни, коли на порядок денний життя країни ставиться питання ефективної протидії пропагандистській роботі країни-агресора.

Перспективним напрямком наукових досліджень є подальше вивчення ролі Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» в реалізації державної інформаційної політики України.

Використана література:

1. Децик О. С. Інформаційне висвітлення діяльності органів влади як предмет наукових досліджень / О. С. Децик // *Державне управління: удосконалення та розвиток*. – 2013. – № 8. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=609>.

2. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон України від 23.09.1997 № 539/97-ВР ; поточна редакція від 10.04.2015. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80>.

3. Про затвердження Статуту та інші питання Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» : Постанова КМУ від 15.07.1997 № 749 ; поточна редакція від 28.05.2012. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/749-97-%D0%BF>.

4. Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» : Офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.ukrinform.ua>.

5. Про систему іномовлення України : Закон України від 08.12.2015 № 856-VIII. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/856-19>.

6. Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» : Офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.ukrinform.ua>.

Дацишин Х. П.

*доцент кафедри журналістики та засобів масової комунікації
Навчально-наукового інституту права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»,
кандидат філологічних наук, доцент*

ВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ У ДРУКОВАНИХ МЕДІАТЕКСТАХ НА МИСТЕЦЬКУ ТЕМАТИКУ

Останнім часом фахівці констатують, що публікації рубрики «Культура» багатьох видань, які мають виконувати широкий спектр функцій, насамперед просвітницьку, аксіологічну, культурно-виховну, популяризаторську, інформаційну тощо, щораз частіше обмежується завданням розважати читача [3]. Втрачається величезний ресурс для формування громадянського суспільства, адже, на думку О.Пахльовської, «культурологічна журналістика має саме ті «рецептори», які дають змогу залучати до інтерпретації поточних подій якнайширший спектр читачів» [2]. Прикладами періодичних видань, які намагаються якомога якісніше висвітлювати проблеми культури, є газети «День» (Д) та «Дзеркало тижня» (ДТ).

Друкований медіатекст дає журналістові широкі можливості, адже тут можна вдаватися як до опису, так і до аналізу та інтерпретації мистецького твору. Опис відрізняється від аналізу та інтерпретації відсутністю оцінних епітетів. Аналіз передбачає виділення окремих структурних частин твору та їх якостей, з метою дослідження їх специфіки. Інтерпретація — тлумачення смислової сторони твору на різних рівнях, через співвіднесення із цілістю вищого порядку, пошук широких смислових конотацій [1]. І якщо у мистецтвознавстві таке розмежування є досить чітким, то в журналістиці опис, аналіз та інтерпретація дуже часто переплітаються, тут помітним є підкреслено суб'єктивне сприйняття мистецького твору.